

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Vande H. Maghet Geertrvyt Abdisse Tot Eisleben

Gertrudis <de Helfta>

T'Hantvverpen, [1607]

Vande tweede ghetuyghe, die is van veel verlichte menschen de een formighe ghetuyghenisse, die in haer eyghen persoon haer gauen gheproeft hebben. Het IIII. Capittel.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43080

houdende dit badt/ alle die becozinghe soo ban-
den wterlacken menfche/ als banden binnen-
ften / heeft haer soo verlaten / datse niet meet
en soude kominen. Hier wordt fekerlijck ghe-
proeft warachtigh te zijn dat den Saligh-
maker fept: Die in my ghelooft die wercken
die ick doe. fal hy oock doen, ende grooter als
dese fal hy doen. Want den selfsten heere die
eertijts doort ghenaken banden boort banfijn
kleederē de bloetloopighe vrouwe ghenas/ die
heeft oock int betrouwigh ghenaken van een
verwozpen lapken doot de verdienften van
fijn wtbercozene/ de siele boot de welke hy ge-
ftozuen was/ berloft wt het perijckel des beko-
ringhe. Ende dese/ hoe wel datmen daer heel
meer andere soude moghen segghen/ fullen ge-
oornoch zijn tot bebestinghe bande eerste getuy-
geniffe.

Vande tweede ghetuyghe, die is van veel ver-
lichte menschen de een formighe ghetuy-
geniffe, die in haer eyghen perfoon haer
gaen gheproeft hebben.

HET IIII. CAPITTEL.

De tweede ghetuyge/ die de heplicheyt van
dese maghet bebestight/ is den gemeynen
roep van allen menfche/ die altijd boot won-
der vercondicht hebbe haer heplicheyt. Want
in foowanneer yemant den heere yet doot haer
fiet braghen / zy tot verbeteringhe van fijn
ghebreken/ ofte tot boozderinghe van een gee-
telijck leuen/ alle het gene sy doot de beropen-
dinghe Godts daer op beantwoorde / is als
ijnder waerheyt soo bevonden gheweest.

B 2

Warc

Waer doozmen sekerlijck gheleert heeft dat
 sonderlinghe bouen maten den Heere aen
 ghenaeem was / als die welcke hy bouen an
 dere met sin schijnfel verlicht hadde. Het
 dickwils ghebeurt / dat dese Maghet / hoe
 sy nu ghehecht was inden afgrondt des oo
 moedichepts / haer selus onweerdigh reken
 tot dusdanighe gauen / ghinck tot andere die
 hielt als verbult met grooter gauen / weerd
 gher als haer seluen / om ghetuyghenisse en
 raet booz haer. De welcke medeliden hebbe
 de met haer ootmoedicheyt / als die dochte
 het van Godt te vercrighen stont / dat sy ou
 dese breefe soude vertroost worden / hebben
 Heere daer bozen ghebeden. Ende sy hebbe
 terstont vanden Heere verstaen / dat sy n
 alleenlijck in die dinghen / daer sy hem nu
 baden / maer in alle andere verlicht zynde /
 stiert wert / ende versterckt dooz hem tot sal
 heyt der sielen. Ende tot beuestinghe
 waerhepts dient de gheschiedenisse die volc

Het is ghebeurt op eenen tijdt dat een si
 deuote persoone / ende die seer volmaecht w
 inde gratie bande goddelijcke openbaringh
 ghetrocken zynde dooz den reuck bande god
 fame / van berde ghekommen is int Cloost
 daer dese woonde / ende soo sy daer aen niem
 kennisse en hadde / soo heeft sy den Heere gel
 den / dat sy soude moghen te sprake com
 met soo danighen Maghet / booz de welcke
 soude moghen vercrighen salicheydt v
 haer siele / tot de welcke de Heere antwo
 de: dat die naest haer soude sitten / dat sy
 was / die hem alder gherrouste was / ende
 sy was sijn warachtige wthercozene. Soo
 beudet dat dese naest haer sat / en als sy

haer
 ghew
 ende
 brem
 waer
 heeft
 den
 den
 heeft
 ghesep
 perloo
 (vane
 selfste
 Godde
 (vian
 henick
 als bi
 seer be
 vragh
 te we
 ende de
 minde
 De he
 gen / d
 zynse /
 noeh h
 nu ghe
 moerde
 niet o
 Op ee
 booz de
 een era
 Ier gra
 dert z
 ghy in
 welke
 ha

haer te sprake ghecomen was / soo wert sy
ghewaer / dat sy de gauen Godts verborghde / Heylighe
ende dat sy haer gheliedt al oft sy gheheel liedē ver-
bzemdt gheimeest hadde vande gauen Godts / borge de
waer om meynende dat sy bedrogghen was / gauen.
heest dat met ootmoedicheydt des gheests
den Heere int ghebēdt verclaerdt : maer
den Heere sijn ghetuyghenisse bebestighende
heest haer verskert / dz sy het was die hy eerst
ghesept hadde. Het is ghebeurt dat dese selfste
persoone quam te couden met S. Mechtildis
(want S. Mechtildis was oock gheprofessyt int
selfste Clooster en sangerisse) een Maghet dooz
S. Mechtildis.
Goddelycke gratien bouen maten verheuen
(wiens woordē waren inder waerheyt bouen
henich soeter / ende wiens gheest brandigher
als hier) als dan de woorden van dese haer
seer behaegghden / soo heest sy den Heere ghe-
braght: hoe het hy quam dat hy die Maghet /
te weten S. Geerttruyt / soo bouen alle verhoef /
ende dat hy dese te weten Mechtildis, die sy niet
minder en achte / soo niet ghepzen en hadde.
De heere heest geantwoort: groot zijn de dir-
gen / die ick in dese wercke / maer noch grooter
zijne / die ick in die Geerttruyt wercke / ende
noch wercken sal. Dese ghetuyghenisse soude
ni ghenoech zijn / ten ware noch andere van
meerder werden ons bedwonghen / om die
niet onghemerckt te laten dooz hy gaen.
Op eenen anderen tijt een andere persoone
dooz dese Maghet biddende / heest gheboeldt
een crachtighe beweghinghe der Goddelijc-
ker gratien tot haer / waerom wat verwon-
dert zijnde septe sy. O liefe Godt / wat merckt
ghy in dese / dat ghyse so groot acht in v / tot de
welcke ghy oock soo soetelijck u herte ghestelt
hebt.

vijf den-
den Chri-
sto meest
behagēde.
x. puerhz.

2. oormoc-
dicheyt.

3. goergun-
sticheyt.

4. getrou-
weicheyt.

5. liefde.

hebt? De Heere heeft gheantwoort/mijn god
willighe goedertierenheyt dwinght my daer
toe/die in haer herte hont ende volmaect v
deughden/daer ick my meest in verheuge/w
sp heeft in haer een puereheyt dooz den ghed
righen inbloet van mijn gratien: sy heeft oo
moedicheyt/ dooz de menighvuldighe groo
heyt vā mijn gauen. Wāt hoe ick grooter di
gē in haer wercke/hoe sy haer meer neer dz
dooz de kennisse vā haer eygen erācheyt: da
hy heeft sy een waerachtighe goergunsticheyt
waer dooz dat sy begeert de salicheyt van al
menschen ende dat tot mynder lof. Noch he
sy mede een waerachtighe getrouwicheyt/w
sy alle haer goet mededeelt/met gansch h
ten/tot mynder eeren dooz de salicheyt vā h
ghemeyn menschelijke gheslachte. Ten leste
sy bekōt een waerachtighe liefde: want sy b
mīnt my met gansch haer herte/ gheheel ha
fiele/ende met alle haer crachten/ende haer
euen naesten als haer seluen/ en dat om m
nen wille. Maer dese woorden heeft Godt be
thoont dooz sijn herte een blinckende kacka
wonderlyc verciert (maer hy was dypkanti
ghelijck een klaverbladt) segghende desen ka
kant sal ick ghedurigh dzagen ter liefden vā
mijn brint/ende hy is dypkanti gh op dat i
hemellich hof blīkē soude/ dat int eerste bli
kende bladt te kennen gheghenen wordt / d
sy my onder alle andere aldernaest is / wa
daer en is heden niemant onder de lebend
mensche/die my naerder is ende meer met m
berenicht als sy / 23p dooz haer puere w
ninghe/als haeren goeden wille. Int tweed
bladt wort berelact/ dat ick tot gheene s
noch opaertrijck leuende/soo gheneyght be
doo

dooz gratien en boozcominghen/ als tot haer.
 Int derde blijkt datter niemāt hedensdaechs
 leeft/ die getrouwelijcker/ oprechtelijcker/ alle
 mijn gauen die hy van my ontfanghen heeft/
 ſtiert tot mijn glorie alleen als sy / ſoo dat sy
 niet met allen daer van tot haer en treckt en
 haer eyghen maect. Ende de Heere heeft hier
 noch by ghehanghen : ſprekende tot deſe ſelue
 ſijne deboterſſe oft gheestelijcke dochter. Ghy
 en kunt my op gheen bequamer maniere bin-
 den als in het h. Sacrament des autaers /
 ende daer naer in het herte ende inde ſiele van
 deſe myne beminde : want ick hebbe dooz een
 wonderlijcke maniere alle het genoeghen van
 mijn Goddelijck herte tot deſe ghekeert.

Het en is niet ſeer onghelijck het ghene den
 Heere heeft gheantwoort aen een andere / in
 wiens ghebeden deſe maghet haer hadde be-
 uolen: Ick ben gheheel dooz haer/ als die my
 ghebanghen ghegeuen hebbe met alle mijn be-
 gheerten in haer omhelſinghen: want de liefde
 des Godthepts/ die heeft haer met my ſoo on-
 verſchepdelijck vereenicht/ ghelijckertwijs het
 goud ende ſiluer dooz het vier t ſamen gefmol-
 ten worden in een ſtoffe. Waer op sy verwon-
 dert zynde heeft voorder ghevraeght ſeggende.
 Wat iſt dan alderbeminſten Godt / dat ghy
 met haer maect die ghy ſoo ſeer bemint: Ick
 ſeyde de Heere verwecke ende beweghe alle het
 cloppen ende verroeren van haer herte met
 minen amoureuſen ende leuentmaeckenden
 Gheest / waer in dat ick een onbegrijpelycke
 ghenoechte hebbe. Dit doende en dunckt my
 noch niet ghenoech ghedaen / dan ick beware
 in my de cracht van dit werck tot inde ure
 van haer doot. Alsdan ſal sy dzy wonderlijcke
 werck.

1. werckinghen in haer gheboelen. Waer van
reerste is dat sy gheboelen sal / met wat een
glorie dat Godt de Dader haer tot hem roepen
2. sal. Daer nae sal sy gheboelen / met wat een
3. blyfchap dat ickse ontfanghen sal. Ten der-
den sal sy ghewaer worden / met wat een vier-
ghe ende soete / en vooz de sterffelijcke menschen
onbegrijpelijcke liefde / haer den h. Gheest met
my vereenicht.

Het is gheschiet / op dierghelijcke maniere
hoe wel op eenen anderen tijt / als een andere
vooz haer ghebeden wert / dat den Heere tot
haer seyde / dese vooz de welke ghy bidt / dat is
mijn duybe sonder galle : want sy alle de bit-
terheyt der sonden / niet anders als die galle
van haer herte werpt / sy is my een wtgelesen
lesie / die ick ghenoechte hebbe in mijn handen
te draghen : want het is my al te grooten ende
wellustelijcken genoechte te woonen in alsul-
ken pure ende supbere siele. Sy is mijn wel-
riekende roose / want haer lijdsaeinheyt / ende
haer dancksegghinghe in allen teghenspoedt /
die storben in my eenen al te soeten reuck. Sy
is voozts myn altijd bloeyende en groeyende
bloeme / in wiens aenschouwen mijn ooghen
schempen een seer groote ghenoechte : want sy
hout ende boedt in haer een gedurige begeerte
en pooghen niet alleen ter deughden / maer tot
alle volmaecktheyt. Ten lesten sy is een soet
ende welluyvende accoord vooz de huyfgenoo-
ten des hemels / ende dat om alle den teghen-
spoet / die sy soo gewillighlyck verdraeght / als
bellekens die hanghen en clincken in mijn
goude croone. Maer hier van ghenoech / laet
ons tot andere dinghen comen.

Een suy-
ver siele is
de vvel-
lusticheyt
Godts.

Dancseg-
ginghe in
tegespoet
Godt seer
genegenae.

tijdsae-
mheyt in
teghen
spoet.

Het is ghebeurt / dat sy vooz den vasten de
ghesette

ghesette lessen las int Convent/naer het ghes
 bryck der Gozden : in de welke als sy quam
 tot dese woorden: Ghy sult uwen Heere lief heb
 ben wt gheheel uwer herten, wt geheel uwe siele,
 ende wt alle uwe crachten. So heeft sy die woor
 den terstont naer haer debotie wederom ver
 haelt. Daer was aldoen oock een andere de
 vote by haer/de welke dese woorden hoorende
 ende betveeght zynde heeft tot den Heere bid
 dende gheseyt: O Heere hoe seer wort ghy van
 dese bekindt/die met sulcken vierighen herte
 leert dat ghy te beminnen zijt: Tot de welke
 den Heere seyde: Ick hebbe dese ghedraghen
 vā haere kintsheyt af/ ende ick hebse gebroedt
 tusschen mijn omheltingen / haer bewarende
 onbevleekt tot die ure toe / dat sy haer met
 my dooz een belmaeckte/ende volle wille ver
 saemt heeft. Want aldan soo hebbe ick my
 seluen wederom gegheuen/met alle de cracht
 mijnder Godtheyt / in haere omheltinghen/
 waer dooz dat haer alderbrandaeste liefde
 r'uytwaerts aldan so ghesmolten is geweest /
 ende wederom de mijne r'haertwaerts/ gelijk
 den rooc die dooz r'vier comt versmilt dooz de
 blamme die daernaeer volghet. Op die maniere
 oock soo is de soeticheyt mijns Goddelijc her
 te ghesmolten gheweest ende outstoten / dooz
 de viericheyt haerder herte/ soo dat sy niet op
 en hout te druppen in haer siele de druppelen
 der liefde/die dooz een wonderlijcke soeticheyt
 vierigh zijn. Ende hy heeft daer by geboeght:
 Ick hebbe sulcken ghenoechte in dese siele/
 dat ick dickwils/wanneer d'ander menschen
 my vergrammen/ my seluen tot ruste in haer
 begheue / ende aldan stier ick tot haer eenige
 benautheyt des herten / ofte eenighe andere
 moye

inopelijcheyt des lichaems / de welke als sy
met sulcken dancksegginghe naer haer ghe-
woonte aendeert / en lijt met sulcken ootmoes-
dicheyt / en vervuldichz / en met sulcken devo-
tie my die opoffert / inde vereeninge van mijn
passie / soo stelt sy my gheheel te vreden / ende
maeckt dat ic ontallijcke menschen spare om
haeres liefden wille.

Als dese ootmoedighe Maghet op enen tijt
gebeden hadde aen een debote / dat sy voor haer
soude bidden / ende als sy dat dede / heeft sy den
heere hoozen antwoerden: **W**e ghebreken van
dese mijne wtberkozene / die sulcs schijnen te
zijn / en zijn sulcs niet / veel eer behoorden sy
genoemt te worden booztgancck van haer siele.
Wat de ouerbloedicheyt der gratien die ick ge-
duerelijck in haer wercke / soude qualijck door
de menschelijcke crancheyt beschermt connen
worden van den wint der ydel glorie / ten ware
dat haer deughden onder de kennisse van haer
ghebreken herbozghen werden : want eenen
acker hoe hy beter ghemest is / hoe hy rijcke-
lijcker vruchten boozts brenghet. **S**oo dese
doock door de kennisse van haer eyghen swac-
heyt / brenghet my boozts ouerbloediger vruch-
ten der danckseggingen. **W**aerom ooc booz cle
ghebreck / daer door sy haer so vernedert / hebbe
ick haer gegeuen soo veel gauen / die soodanigh
zyn / dat sy daer door booz mijn ooghen alle de
onvolmaectheyt kan wegh doen. **N**iet te min-
ten bequamen tijde / als ick alle haer gebreke
in deughden sal verandert hebben / so sal haer
siele als een schijnende licht blincken / ende dese
dingen sullen nu genoegh zijn booz de tweede
getuygenisse / want inde naerbolgende dinghe
daer noch vele ander by geboeght fullē wordē.

Hoe

ydel glo-
rie.Kennisse
van eyge
broosheyt
verdri ft
ydel glo-
rie.